

בא ב ג ד מ"י פ"ט
מהל' גירושין הלכה
כו סגנון עש"ן כ"ט
כ"ה ע"י ק"ק טעף ט:

פסקי רי"ד

לקלא והלכן אין כותבין
לו אלא מאיר בשעה
שחותמין והם קמה
כתיבתו לחתימתו פסול
מפני שהוא מקום וטורף
הוא בר. כתיבתה דרבי
חייא בר רב איכתבא
ביטמא ואכתמא בלייא
הוה בר התם ולא אמר להו
ולא מירי לימא כשמואל
סבירא ליה לא עסקין
באותו ענין היו הדניא
אי' אלעזר בר צדוק
ליש אלא שאין עסקים
באותו ענין אבל עסקים
באותו ענין אפילו בשאר
שטרות נמי כשר והלכתא
כשמואל דכתובה כמעשה
ב"ד דמיא ואצ"ג שקמה
כתיבתה לחתימת' שטרות:
ר"ש מכשר מ"ט דר"ש
קסבר כיון דנתן עינו
לגרשה שוב אין לו יוחנן
פי' והלכן המוקדם כרובה
דמשעת כתיבת הגט אצ"ג
שלא חתמו הפסיד הפירות
ואי טרפא ממשיר מ"ט דר"ש
ברין טרפא: אר"ל לא
הכשיר ר"ש אלא לאתר
אבל מיכן ועד י' ימים לא
חיישין שמא פייס. פי'
שמא יתפייס עמה ואינו
רוצה לגרשה ולא הפסיד
הפירות דאימתי אמרינן
משעת שנתן עינו לגרשה
אין לו פירות ויגרשה
מתחת וגמר ומגרש אבל
אם מתחרט ואינו רוצה
לגרש לא הפסיד הפירות
ואם נמלך עוד וגרשה
בגט זה לא הפסיד הפירות
אלא משעת נתינה והלכן
זה הגט פסול דאימתי
למטרופ' ביה לקוחות לא
שלא כרין ולקוחות לא
ידעו שנתפייס עמה ויחזו
הפירות לבעל ור' יוחנן
אמר אפילו מיכן ועד
י' ימים [אם] איתא
דפיס קלא אית לה
למלתא. פי' שהשנים
יודעים התגר והקטטה
שדיעם איש לאשתו
וכשנתפייסם הכל יודעים
והלכן ליכא למיחש דאי
ידעי שנתפייסו ואח"כ
גירשה בגט זה ואיתא
למטרופ' לקוחות מומן
כתיבת הגט אמרי' לה בא
ראיה אימת מטא גיטה
לידך ואצ"ג שר' יוחנן
הו"ל פירשו דברי ר"ש
אין הלכה כמותו דר"ד
ורבי' הלכה כרבי' גא
הפסיד בעל הפירות עד
שעת נתינה דהא אינהו
דפירי מילתיה דר"ש לא
סביר כותיה דר"ל אמר
משעת חתימה ולא משעת
כתיבה ור' יוחנן אמר
משעת נתינה: איחמר אמר
לעשרה כתבו גט לאשתי
ר' יוחנן אמר שנים משום
עדים וכולן משום תנאי
וה"ל אמר כולן משום
עדים הי"ד אילימא דלא
אמר להו כולכם והתנן
אמר לעשרה כתבו גט
לאשתי א' כותב ושנים
חותמין אלא דאמר להו
כולכם ותנן לקמן בפי'
התקבל אמר לעשרה כתבו
גט לאשתי א' כותב ושנים
חותמין. כולכם כתובה
אחד כותב וכולן חותמין.
לפיכך אם מת' א' מהן
הרי הגט בטל מאי בינייהו
אי' הדתים תרי מנייהו

חיישינן שמא פייס. ואין להקשות בגיטין הצאים ממדינת הים
ובמשלים גט לאשמו אמאי לא חיישינן שמא פייס דהכל
הוא דחיישינן טפי לפי שעדיין לא נחתם וכי מתפייס נמי ליכא קלא
וכן כי אמר לעשרה חתמו וחתום צי תרי ציומיה דצטמוך רגיל
להתפייס כיון דלא חתמו כל הצריכים
לחתום וכי מפייס נמי ליכא קלא אבל
כשכבר חתמו כל העדים בגט ומומנן
לינתן אין רגיל להתפייס וכשחזר
ומתפייס הכל מרגישין אבל קשה דצ"י
כל הגט (לקמן דף כט:.) גבי ההוא דשדר
גיטא לדניתהו ואמר ליה לשליח לא
תיתביה ניהלה עד תלתין יומין פריך
עלה וניחוש שמא פייס^א וכן אהיה אם
לא צאתי מכלן עד י"ז חדש וצוקטנ'^ב
פי' שם דבשולח גט ממדינת הים^ג ליכא
למיחש שמא פייס דמימר אמר הצעל
השליח קדמני וכבר הגיע גט לידה
ולא עקר נפשיה מספיקא אבל
מהמשלים גט לאשמו^ד קשה וגם לר'^ה
יוחנן דהכל ונראה לר"מ דזהמשלים
שהוא עמה צעיר ואינו הולך משם
מסתמא ממתת קטטה מגרש ומה
שקוצע זמן צנתינת הגט לצעורה
קא מכיין ולא להתפייס^ו אבל בהנך
דלקמן שהולך משם ואינו אלא צעיר
מסתמא לטובתה נמכין שלא מתענן
וקוצע זמן חיישינן שמא יבא בתוך
כך ויתפייס וכי יתפייס נמי ליכא
קלא כיון שאינו מגרשה צעיר
קטטה אפי' רבי יוחנן מודה התם:
שמא פייס. פירש צוקוטנרם שמא

נתייחד עמה והוי גט ישן ואין נראה לר"מ^א דהא צוקף
פרק מי שאלחו (לקמן דף עו:.) קאמר ולגט ישן אין חוששין שהרי לא
נתייחד עמה ופריך עלה וליחוש שמא פייס משמע דתרי מילי נינהו
ועוד דלמה ליה למיפרך שמא פייס ומשום גט ישן התם דקאי אהיהא דהרי זה גיטך כל זמן שאעבור מנגד פינך שלשים יום ואם לא צאתי
מכלן עד י"ז חדש כיון דאם צא בלא שום ייחוד בטל הגט ואומר ר"מ דשמא פייס דהכל^ב וריש פרק כל הגט (לקמן דף כט:.) רוצה לומר שמא
פייס וצ"ע ולומר גט שנתתי בטל הוא ומיירי הכא כשאלמר להם לחתום מכלן עד עשרה ימים או לאלתר והם לא חתמו עד עשרה ימים וצעת
החתימה לא היה הצעל שם ולהכי חיישינן שמא פייס וצ"ע שלוחתם ושלא מדעתו חתמו אבל אם אחר עשרה ימים רצה להם לחתום כשר
דאפילו בטל הגט קודם הך קיימא לן ככר נממן דלמר צריש השולח (לקמן דף נג:.) דחזר ומגרש צו ומייהו אהיהא דאם לא צאתי אינו רוצה
לומר שמא פייס וצ"ע את הגט דיצבור דכיון דלמר מעכשיו אם לא צאתי ולא צא היו גט מעכשיו אצ"ג דצטנו אח"כ אללא נתפייס וצא קאמר
ומתוך כך בטל הגט ואין מוצי' הפיוס אללא משום שע"י שנתפייס חזר לו וצא ומשני צאומר נאמנת עלי לומר שלא צאתי שאפילו צאתי ולא
יהא צאתי שלא צאתי יהא גט ועל פי' הקוטנרם קשה דמאי משני דלע"ג דלמר נאמנת עלי לומר שלא צאתי אכלה אכן חיישינן ולא
מהימנינן^ג ליה ומייהו גם על פי' ר"מ קשה אהיהא דכל זמן שאעבור (ה) נגד פינך ל' יום דמשני צאומר נאמנת עלי לומר שלא צאתי
מ"מ יחוש שמא בטל את הגט דכיון דלא אמר מעכשיו ואין הגט חל עד שיעבור מנגד פניה ל' יום ואם בתוך כך בטלו לא היו גט ונראה
לר"י דלא חיישינן לשמא פייס אללא חיישינן משום לעו דעלמא שיוצי' הצעל לעו שצטל את הגט והשתא משני שפיר צאומר נאמנת כו'
דכיון שהאמינה עליו שוב לא יוציא לעו דכפיפא ליה מלתא והשתא משני שפיר גט לשי' הקוטנרם וכן משמע התם ממוך פירושו (לקמן עו:.) דלא היו אללא
לעו שאזכיר צדכרי המקשה ערעורו של צעל: **ואינך מבאן עד עשרה ימים.** וצמעת כולן דלאמרינן צפ' קמא (על"י:.) דעדי הגט אין
חותמין לו בלא זה: **אי נמי בגון שנמצא אחד מהן קרוב או פסול.** דלע"ג דלמר^א (מכות דף יג.) דש"עלינן להו למיחשו חתימו או לאסחדי
חתימו כהא לא שיל דפשיטא דחתמו לעת הצעלים: **אמרי' דה פסול דאתי א"יחלופי' (ה)** בקיובם שטרות דע"בא. וא"מ מאי שני
מגט מקושר דלמר לקמן דסוף הורק (דף פג.) אי צעי חתים קרוב צין בתחילה צין צאמנע צין צסוף וי"ל דשאינו גט מקושר דעדי
שלשה ושנים מהן הכשרין חתומין עליו לשם עדות הלכך לא אתי לאיחלופי' אבל הכא שאין צריך כי אם שנים משום עדות יאמרו דשנים
הראשונים ודאי הם לשם עדות ואתי לאיחלופי' אבל קשה דלמר חזקיה מללחוהו צקרוצים כשר ומשמע צדיח צפ' המגרש (לקמן
פז:.) דמילתיה דחוקיה גבי מילי שני שטיין שהרמיק מן הכתב איתמר^ב ואומר ר"מ כיון דעדי הגט אין חותמין זה בלא זה סביר
שהראשונים הם עיקר עדות לפי שחתמו הראשונים לפני כל העדים^ג אבל התם צשאר שטרות כשוראים שקרוצים חתומין תחילה יאמרו
אותם שנאלחו חתימו תחילה או ח' אחרי כן חתמו^ד למילי^ה ואור"מ דלפינו מאן דפסיל הכא לא פסיל אללא בתחילה אבל צאמנע
וסוף כשר דכיון דלא היו בתחילה לא אתי לאיחלופי' והא דתינא דתוספתא ומיימתי לה צריש גט פשוט (צ"ג דף קכג:) היו לו ארבעה
וחמשה עדים חתומים על השטר ונמצאו שנים הראשונים קרוצים או פסולים מתקיים העדות צשאר כך היה הגירסא דתוספתא ואומר
ר"מ דנקט שנים הראשונים לרבותא דלע"ג פ שרצה יותר שהם עיקר העדות^ו וכ"כ אם נמצאו אמצעים או אחרונים קרוצים או פסולים
מתקיים העדות צשאר ואין נראה לר"י דאי כשר צשטרות שנים קרוצים צין בתחלה צין צאמנע צין צסוף נחוש דלמא אתי לקיומיה
צשנים קרוצים או צחד קרוב וחד כשר^ז וליכא למימר דלעולם לא מקיים עד שיכירו כל החתימות צשצטר וצע"ג דצגט מקושר
מקיימין מכל תלמא דאית ביה התם משום דלטרחהו רצנן להחמים על כל קשר לא אטרחהו לקיים כולם אבל הכא דכמה דצעי מחמים צעי
קיום צכולו^ח דהא אמרינן בגט פשוט^ט לא שנו אללא צין העדים לכתב אבל צין העדים לאשרתא אפי' הרחיק שיטה אחת פסול ופריך
צין העדים לכתב נמי ליחוש דלמא כתב הוא ועדי צשיטה אחת ואמר לרבות צעדים הוא דעצדי ומשני כל כי ה"ג אין מקיימין אותו
מעדים של מטה אללא מעדים של מעלה משמע דצעלמא מכל תרי דאית ציה מקיימין ואי^י הוא צריך לקיים כל החתימות לא היה פריך
לכך מתקיים העדות צשאר אללא מנאל מן האמצעים או מן האחרונים קרוצים או פסול עדותו צעלה דודאי לשם עדות חתמו^י והכי קאמר
בגט פשוט (צ"ג דף קכג:) כל כי האי גוונא אין מקיימים מעדים של מטה אללא מעדים של מעלה אבל צעלמא אדרבה היו איפכא דאין
מקיימין מעדים שלמעלה אללא מעדים של מטה ומאן דמכשיר הכא לא מכשיר אללא בתחילה אבל צסוף לכוני עלמא וא"מ למאן
דלמר משום עדים דעת צעל השטר להחמים משום עדים והם חותמים לפי דעתו אמאי תלינן צשאר שטרות שחתמו למילי
לש"עליננו כי היכי דש"עלינן התם למיחשו חתימו כו' ואמר רבינו תם דשאי שטר דעדים החתומים נעשה כמו שנחקרה עדותם צצ"י: ^ז

א (א) [לקמן טו:.] (ב) צ"ל
דהכל ודפק. רש"י,
(ג) גירסת המהר"א, לה,
(ד) [צ"ג קסג.],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה שמה וכו'
שצטנור מנגד פינך:
(ב) ד"ה אמרי לה פסול
דלמי לאחלופי בשטרות
כל"ל ומיצי צקיום מתק:
א. והתם, הא החתימו
ומסרו לשליח. רש"י.
ג. ואינו קובע זמן
לשהותו בידו. רש"י.
ג. דלעיל דאמר לו אל
חתימהו לה אלא לאמר ג'
חזישם ולא פריך עלה
ול"חוש שמא פייס. רש"י.
ד. דלא שכיח דמייס
אחר שנכתב הגט ונתחם
מתוך איבה. רש"י.
ה. דפיס לא משמע
פיס ובה עליה מדאמרינן
וכי' רש"י. ו. (בקים)
שטרות דעלמא, שהכל
יודעים שגט מקושר צריך
ג' ודי בבי' כשרים והג'
לחזות בו מקושר ואפי'
קרוב. מוס' הא"ש.
ז. כלומר שהרחיק
העדים חתומין מן השטר
יותר מדאי ובה בעל השטר
ומלא הריח בקרובים,
ואמרי' דכשר. ר"ן.
ח. ואחו' לאכשרי
קרוב' או פסולין לעדות
דעלמא. שיטת קדמונים.
ט. הכשרים חתמו
לכתחילה ואח"כ. מוס'
הא"ש. י. הקרובים. מוס'
הא"ש. למעלה מהם.
שיטת קדמונים.
יא. הלכך לא יאמרו
שיהיו הקרובים עיקר
העדוה. מוס' הא"ש.
יב. אפי"ה חתקיים
הפדות בשאר. רש"י.
יג. דמשום האי חששא
אמרי' בפי' הוורק (פא:)
דבגט מקושר לא הכשר
בו אלא עד אחר פסול
בלבד. פי' הר"ן.
יד. דליתא. פי' הר"ן.
טו. גבי הרחיק העדים
מן השטר ששה אחת כשר.
טז. צפי הר"ן
מכיו: שאילו היה צריך וכו'
בקיום ואי הוה וכו'.
יז. דמשמע דוקא
בראש. רש"י.
יח. [שןדך] העולם
לחתימם שם. רש"י.
יט. ורואה שכל למאן קדיש
מנייה [ומלאהו] בקרובים.
כ. דבאי טעמא
מחמים פסולים אין לא
משום דכולוהו היו עדים.
כא. באילו נחקר
שלמילי או לתנאי חתמו.
מוס' צ"ג קסג: ד"ה מנאל.

פסקי רי"ד (המשך)

שטרות ואי ק' והא אפילו
בשאר שטרות נמי אמרינן
בגט פשוט אמר חזקיה
מלאוהו בקרובים כשר
ומסייעים ליה ממתניא
דתינא היו חתומים
עליו ארבעה וחמשה
עדים ונמצא א' מהן
קרוב או פסול חתקיים
העדוה בשאר ואמאי לא
גוזינן התם וילמא אתו
למיתחם קרובים בלחוד
כרגוינן הכא תשובה
התם כשמלאוהו בקרובים
הכשרים חתומים תחילה
והרואה ככשרי שחותמים
הקרובים אחריהם לא
יכשרים לעלמא שאומר

פסקי רי"ד (המשך)

בלבו על הכשרים הן סומכים אבל כשחתם תחילה קרוב או פסול וילמא מאן דחזי ליה לא ממתין עד דליחזי דחתמי
נמי בו כשרים דמקיים על פומיהו אלא סבור שעל יד זה מתקיים הגט ויבא להכשיר קרוב או פסול לכל עדות
דעלמא. אי נמי התם ידעבד דהא מילאוהו קאמר דמשמע ידעבד והכא לכתחלה דמיתחם לכתחלה משמע אבל לעולם
אי מקיי' וחתם לכתחלה קרוב או פסול כשר וחתקיים העדות בשאר כדכתיב התם בגט פשוט. ההוא דאמר להו

ד"ו

בלבו על הכשרים הן סומכים אבל כשחתם תחילה קרוב או פסול וילמא מאן דחזי ליה לא ממתין עד דליחזי דחתמי
נמי בו כשרים דמקיים על פומיהו אלא סבור שעל יד זה מתקיים הגט ויבא להכשיר קרוב או פסול לכל עדות
דעלמא. אי נמי התם ידעבד דהא מילאוהו קאמר דמשמע ידעבד והכא לכתחלה דמיתחם לכתחלה משמע אבל לעולם
אי מקיי' וחתם לכתחלה קרוב או פסול כשר וחתקיים העדות בשאר כדכתיב התם בגט פשוט. ההוא דאמר להו

ביומיה ואיך מבאן ועד י' ימים מאן דאמר משום תנאי כשר ומי' משום עדים פסול אי נמי כגון שנמצא א' מהן קרוב או
פסול מי' משום תנאי כשר ומי' משום עדים פסול וק"ל ר"ל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן ומשום דק"ל כר' יוחנן שמכשיר
קרוב או פסול בעי מחתם בתחלה קרוב או פסול מאי. אמרי' לה כשר ואמרי' לה פסול אמרי' לה כשר דמשום תנאי הוא ואמרי'
לה פסול דלמא אתי לאיחלופי בקיום שטר דעלמא פי' כשראו שהקרוב [אם] הפסול חתום תחלה יבאו להכשירו בשאר